

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Факультет соціальних технологій, оздоровлення та реабілітації
Кафедра фізичної реабілітації

ОЛІМПІЙСЬКИЙ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

методичні вказівки до самостійної роботи
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 017 – Фізична культура і спорт

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
фізичної реабілітації,
Протокол № 1
від 8 січня 2024 р.

Чернігів 2024

УДК 796.03

О 54

Олімпійський та професійний спорт: методичні вказівки до самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 017 – Фізична культура і спорт / Укл.: І. В. Синіговець. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024. 20 с.

Укладач: СИНІГОВЕЦЬ ІГОР ВАСИЛЬОВИЧ

доцент, кандидат наук, з фізичного виховання та спорту

доцент кафедри фізичної реабілітації

Відповідальний за випуск: Зайцев Володимир Олексійович,

завідувач кафедри фізичної реабілітації,

кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензент: Черняков В.В, кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри фізичної реабілітації

ЗМІСТ

Передмова	4
Перелік тем і питань для самостійного опрацювання	7
Рекомендації щодо підготовки доповіді та її презентації за темами самостійної роботи	11
Критерії оцінювання результатів навчання ЗВО	14
Методи контролю	16
Розподіл балів, які отримують ЗВО.....	17
Рекомендована література	17

ПЕРЕДМОВА

Метою викладання навчальної дисципліни «Олімпійський та професійний спорт» є вивчення історії і розвитку олімпійського руху, його ідеалів і принципів, місця в системі явищ, сучасного громадського життя, організаційно-правових і економічних основ олімпійського та професійного спорту, розуміння його гуманістичної та соціальної значущості, надання майбутнім спеціалістам необхідних знань, умінь і навичок в сфері олімпійського та професійного спорту для їх застосування в подальшій професійній діяльності.

Самостійні заняття ЗВО на більш високому рівні сприяють засвоєнню навчального матеріалу, дозволяють збільшити загальний час занять теоретичними положеннями з навчальної дисципліни, дозволяють прискорити процес успішного освоєння дисципліни «Олімпійський та професійний спорт». У поєднанні із навчальними заняттями раціонально організована самостійна робота ЗВО дозволяє забезпечити оптимальну безперервність і ефективність вивчення теоретичного курсу.

Самостійна робота – передбачає усвідомлене планування спрямованої на зменшення безпосередньої допомоги викладача, при виконанні навчальних завдань, що сприяє активному свідомому засвоєнню знань і формуванню умінь та навичок.

До видів самостійної роботи належать: вивчення теоретичних положень з різних джерел; підготовка доповідей за темами самостійної роботи, підготовка до участі у семінарських заняттях; успішного складання модульного контролю та залікових вимог з навчальної дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Олімпійський та професійний спорт» є:

- формування знань у галузі олімпійського та професійного спорту;
- вивчення міжнародного, олімпійського та професійного спорту на різних етапах розвитку;

- знання основних положень і особливостей олімпійського та професійного спорту необхідним спеціалістам найрізноманітніших сфер діяльності, в найпершу чергу, майбутнім фахівцям з фізичного виховання;

- застосовувати одержані теоретичні знання для викладання фундаментальних положень щодо розвитку і функціонування олімпійського та професійного спорту під час професійної діяльності тренера.

При виконанні завдань самостійної роботи ЗВО використовують підручники, навчально-методичні посібники та методичні вказівки, конспекти лекцій, інтернет-ресурс, основні і допоміжні джерела з рекомендованої літератури.

Згідно до вимог освітньо-професійної програми ЗВО повинні **знати:**

- мету та завдання олімпійського та професійного спорту;
- місце та значення олімпійського та професійного спорту;
- передумови формування олімпійського та професійного спорту;
- комерційні та спортивні аспекти побудови системи змагань, особливості підготовки професійних спортсменів у командних та індивідуальних видах спорту;

- правові та соціально-економічні засади олімпійського та професійного спорту та принципи управління ними.

вміти:

- творчо застосовувати на практиці здобуті теоретичні знання;
- визначати пріоритетність розвитку видів спорту;
- застосовувати новітні організаційно-правові та соціально-економічні засади олімпійського та професійного спорту та принципи ефективного управління ними;

- розробляти системи змагань з обґрунтуванням їх економічної ефективності.

Результатом виконання самостійної роботи ЗВО з курсу «Олімпійський та професійний спорт» є: розуміння основних понять, методів, принципів, особливостей та тенденцій розвитку та становлення фізичної культури; оцінка

історії виникнення і розвитку ідей та теорій фізичного виховання та спорту; освоєння основних історичних закономірностей, дат, подій у зародженні та функціонуванні системи сучасного міжнародного спорту та олімпійського руху; знання особливостей та тенденцій розвитку та становлення фізичної культури та олімпійського руху в Україні.

ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Теми доповідей до 1 модулю (1 завдання)

(пропонується обрати одну тему на вибір)

1	Передумови виникнення олімпійського спорту.
2	Організація та проведення стародавніх Олімпійських ігор.
3	Учасники і переможці Ігор Стародавньої Греції. Підготовка спортсменів-олімпійців. Кризові явища в олімпійському спорті Стародавньої Греції і кінець Олімпійських ігор.
4	Олімпійські спортивні споруди в Древній Греції.
5	Роль П'єра де Кубертена у відродженні Ігор Олімпіад. Міжнародний атлетичний конгрес 1894 р., його програма і значення для відродження Ігор та розвитку олімпійського руху.
6	Утворення міжнародного олімпійського комітету (МОК). Завдання МОК та його діяльність до початку ХХ ст.
7	Олімпійська Хартія – основний правовий документ олімпійського спорту.
8	Діяльність професора Івана Боберського.
9	Діяльність Олексія Буговського.
10	Президенти Міжнародного олімпійського комітету, їх роль в розвитку олімпійського спорту.
11	Характеристика діяльності президенту МОК: Деметріуса Вікеласа (1894- 1896).
12	Характеристика діяльності президенту МОК: П'єра де Кубертена (1896-1925).
13	Характеристика діяльності президенту МОК: Анрі де Байє-Латура (1925-1942).
14	Характеристика діяльності президенту МОК: Юханнеса Зігфріда Едстрема (1946-1952).
15	Характеристика діяльності президенту МОК: Ейвері Брендеджа (1952-1972).
16	Характеристика діяльності президенту МОК: Майкла Моріс Кілланін (1972-1980).
17	Характеристика діяльності президенту МОК: Хуана Антоніо Самаранча (1980-2001);
18	Характеристика діяльності президенту МОК: Томаса Баха (2013-...).
19	Історія бойкотів Олімпійських ігор.
20	Зимові Олімпійські ігри в системі олімпійського спорту.
21	Параолімпійські ігри в системі олімпійського спорту.
22	Боротьба із застосуванням допінгу в олімпійському спорті.
23	Участь жінок в олімпійському спорті.
24	Олімпійський спорт і політика.
25	Боротьба з апартеїдом в спорті.
26	Діяльність сучасного Міжнародного олімпійського комітету (МОК).
27	Олімпійський спорт в Україні до 1992 року.
28	Сучасний стан олімпійського спорту в Україні.
29	Діяльність НОК України.
30	Виступи спортсменів Чернігівської області в Олімпійських іграх.

Теми доповідей до 1 модулю (2 завдання)

Хронологія та аналіз Олімпійських ігор 1896-2022. (пропонується обрати на вибір, будь які Олімпійські ігри сучасності: проаналізувати особливості її проведення, медальний залік, доповісти про видатних олімпійських чемпіонів країн світу та України на обраних ОІ.

Приклади:

Хронологія Олімпійських ігор 1896-2022.

Ігри Олімпіад Рік	Ігри	Місто	Країна
1896	I Олімпійські ігри	Афіни	Греція
1900	II Олімпійські ігри	Париж	Франція
1904	III Олімпійські ігри	Сент-Луїс	США
1908	IV Олімпійські ігри	Лондон	Великобританія
1912	V Олімпійські ігри	Стокгольм	Швеція
1916	VI Олімпійські ігри (скасовано)	Берлін	Німеччина
1920	VII Олімпійські ігри	Антверпен	Бельгія
1924	VIII Олімпійські ігри	Париж	Франція
1928	IX Олімпійські ігри	Амстердам	Нідерланди
1932	X Олімпійські ігри	Лос-Анджелес	США
1936	XI Олімпійські ігри	Берлін	Німеччина
1940	XII Олімпійські ігри (скасовано)	Гельсінкі	Фінляндія
1944	XIII Олімпійські ігри (скасовано)	Лондон	Великобританія
1948	XIV Олімпійські ігри	Лондон	Великобританія
1952	XV Олімпійські ігри	Гельсінкі	Фінляндія
1956	XVI Олімпійські ігри	Мельбурн	Австралія
1960	XVII Олімпійські ігри	Рим	Італія
1964	XVIII Олімпійські ігри	Токіо	Японія
1968	XIX Олімпійські ігри	Мехіко	Мексика
1972	XX Олімпійські ігри	Мюнхен	Німеччина
1976	XXI Олімпійські ігри	Монреаль	Канада
1980	XXII Олімпійські ігри	Москва	СРСР
1984	XXIII Олімпійські ігри	Лос-Анджелес	США
1988	XXIV Олімпійські ігри	Сеул	Південна Корея
1992	XXV Олімпійські ігри	Барселона	Іспанія
1996	XXVI Олімпійські ігри	Атланта	США
2000	XXVII Олімпійські ігри	Сідней	Австралія
2004	XXVIII Олімпійські ігри	Афіни	Греція
2008	XXIX Олімпійські ігри	Пекін	Китай
2012	XXX Олімпійські ігри	Лондон	Великобританія
2016	XXXI Олімпійські ігри	Ріо-де-Жанейро	Бразилія
2020-21	XXXII Олімпійські ігри	Токіо	Японія
Рік	Зимові ОІ	Місто	Країна
1924	I зимові Олімпійські ігри	Шамоні	Франція
1928	II зимові Олімпійські ігри	Санкт-Моріц	Швейцарія
1932	III зимові Олімпійські ігри	Лейк-Плесід	США
1936	IV зимові Олімпійські ігри	Гарміш-Партенкірхен	Німеччина

1940	(V) зимові Олімпійські ігри (скасовано)	Гарміш-Партенкірхен	Німеччина
1944	(V) зимові Олімпійські ігри (скасовано)	Кортіна-д'Ампеццо	Італія
1948	V зимові Олімпійські ігри	Санкт-Моріц	Швейцарія
1952	VI зимові Олімпійські ігри	Осло	Норвегія
1956	VII зимові Олімпійські ігри	Кортіна-д'Ампеццо	Італія
1960	VIII зимові Олімпійські ігри	Скво-Веллі	США
1964	IX зимові Олімпійські ігри	Інсбрук	Австрія
1968	X зимові Олімпійські ігри	Гренобль	Франція
1972	XI зимові Олімпійські ігри	Саппоро	Японія
1976	XII зимові Олімпійські ігри	Інсбрук	Австрія
1980	XIII зимові Олімпійські ігри	Лейк-Плесід	США
1984	XIV зимові Олімпійські ігри	Сараєво	Югославія
1988	XV зимові Олімпійські ігри	Калгарі	Канада
1992	XVI зимові Олімпійські ігри	Альбервіль	Франція
1994	XVII зимові Олімпійські ігри	Ліллекхаммер	Норвегія
1998	XVIII зимові Олімпійські ігри	Нагано	Японія
2002	XIX зимові Олімпійські ігри	Солт-Лейк-Сіті	США
2006	XX зимові Олімпійські ігри	Турин	Італія
2010	XXI зимові Олімпійські ігри	Ванкувер	Канада
2014	XXII зимові Олімпійські ігри	Сочі	Росія
2018	XXIII Олімпійські ігри	Пхьончхан	Південна Корея

Визначні атлети світу та України на Олімпійських іграх сучасності

Майкл Фелпс, Марк Спітц, Лариса Латинна, Пааво Нумі, Уле-Ейнар Б'єрндален, Віктор Чуракін, Борис Шахлін, Яна Клочкова і т. д.

Теми доповідей самостійної підготовки до 2 модулю (3 завдання)

1	Ознаки професіоналізму у спорті Стародавньої Греції.
2	Передумови виникнення професійного спорту у новітній час.
3	Формування та розвиток ігрових командних видів професійного спорту (бейсбол, американський футболу, баскетболу, волейболу, хокею та ін.).
4	Виникнення та розвиток професійного спорту в країнах колишнього СРСР?
5	Роль засобів масової інформації у формуванні та розвитку професійного спорту.
6	Сучасні погляди на професіоналізацію Олімпійських ігор.
7	Характеристика Панамериканських ігор.
8	Характеристика Азійських ігор.
9	Характеристика Всесвітніх ігор.
10	Етапи взаємовідносин між державою і професійним спортом в країнах Азії та Африки.
11	Розвиток професійного спорту у сучасному суспільстві.
12	Відбір і підготовка спортсменів у професійному спорті.

13	Джерела доходів професійного спорту.
14	Значення професійного спорту в сучасному суспільстві.
15	Особливості розвитку професійного спорту в Європі.
16	Особливості розвитку професійного спорту в Америці.
17	Особливості розвитку професійного спорту в країнах Азії.
18	Міжнародні спортивні організації та професійний спорт.
19	Специфіка спортивного бізнесу.
20	Система відбору спортсменів «драфт».
21	Боротьба із застосуванням допінгу в професійному спорті.
22	Суть правових відносин в професійному спорті.
23	Маркетинг в бізнесі професійного спорту.
24	Структура професійних ліг і асоціацій.
25	Головні положення відбору спортсменів в ігрових видах професійного спорту (НБА, НХЛ, НФЛ).
26	Головні положення відбору спортсменів в індивідуальних видах професійного спорту (бокс, легка атлетика, велоспорт та інші).
27	Правове забезпечення професійного спорту в Україні.
28	Проблеми адаптації спортсменів України в професійному спорті.
29	Тенденції розвитку професійного спорту на сучасному етапі та перспективи його становлення на Україні.
30	Спортсмени України у закордонному професійному спорті.

Теми доповідей самостійної підготовки до 2 модулю (4 завдання)

Дати характеристику професійних ліг або окремого професійного виду спорту на вибір, доповісти про видатних професійних спортсменів світу та України в обраному виді спорту.

Приклади:

Соккер-ліга (MLS), Міжнародна федерація автоспорту (FIA); Національна баскетбольна ліга, (NBA) Національна хокейна ліга (НХЛ), Національна футбольна ліга (НФЛ),

Василь Вірастюк, Іван Піддубний, Руслан Пономарьов, Олексій Новіков, Іван Фірцак, Майкл Джордан, Майк Тайсон, Міхаель Шумахер.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДОПОВІДІ ТА ЇЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ЗА ТЕМАМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

При підготовці мультимедійної презентації потрібно врахувати, що:

– презентація доповіді повинна бути структурованою, тобто відображати головні складові частини доповіді:

– мультимедійна презентація – це ілюстративний матеріал, а не „суфлер” для доповідача, вона повинна містити такі ілюстрації, які доповнюють усний виклад, наочно пояснюють його схемами, графіками, формулами, світлинами, анімаціями, а не дублюють текст, який виголошується доповідачем;

– не рекомендується захоплюватися надмірним багатством шрифтів, кольорових схем, ефектів анімації, надлишком тексту; презентація повинна мати єдиний витриманий стиль оформлення;

– усі ілюстрації, які не отримані автором особисто, а запозичені від інших, включаючи наукового керівника, повинні супроводжуватися посиланнями на джерела запозичення;

– текст та підписи на слайдах повинні бути „читабельними” (не менше 24 пт);

– додаткові параметри, що супроводжують ілюстрації (такі як тип зразка, температура тощо), слід максимально наводити на ілюстраціях, а не у підписах; краще уникати нумерації кривих на графіках, а різні криві позначати суттєвими ознаками, наприклад, криві, які відносяться до різних температур (зразків, складів) позначити значеннями відповідних температур (номерами зразків, формулами складів);

– бажано нумерувати слайди презентації, щоб слухачі могли звернутися до того чи іншого слайду у своїх запитаннях, коментарях чи під час дискусії. До того ж це полегшує навігацію для самого доповідача;

– титульний слайд повинен містити ім'я доповідача та назву доповіді, імена наукового керівника, співавторів (якщо є) разом з науковими ступенями, ученими званням та посадами, назву кафедри (лабораторії), інституту та університету, де виконане дослідження;

– гарною традицією у науковому співтоваристві є оголошення наприкінці доповіді подяки тим особам (не співавторам) чи інституціям, які сприяли виконанню роботи – провели окремі вимірювання, надали зразки, надали можливість використати обладнання, чи інші ресурси, допомогли фінансово тощо. Якщо з конкретне дослідження виконувалося як частина більшого, то це також необхідно вказати у розділі подяк;

– кількість слайдів повинна відповідати обсягу доповіді, виходячи з приблизної оцінки – один слайд (окрім титульного) на одну хвилину доповіді.

Щоб правильно написати доповідь студенту слід дотримуватися певних етапів її виконання.

Перш за все, необхідно чітко розробити план роботи над доповіддю і слідувати йому. В такому випадку проблем з її написанням не виникне, а підсумкову роботу не доведеться переробляти через неправильне оформлення або наявність деяких помилок.

Будь-яка науково-дослідна робота повинна починатися з вибору теми роботи. Найчастіше викладач дає список тем на вибір. В цьому випадку найкраще обрати ту тему, яка є найближчою за знаннями студенту і цікава йому. Якщо викладач дає можливість обрати тему доповіді самостійно, то краще відштовхуватися від особистих інтересів і знань. Це допоможе максимально розкрити тему і викласти інформацію найкращим чином та зробити доповідь цікавою. Тема повинна обов'язково зображати зміст доповіді та обов'язково привертати увагу.

Визначившись з темою науково-дослідної роботи, необхідно приступити до вивчення літературних джерел.

Не варто обмежуватися одним видом літератури. Бібліотека і підручники – це, безумовно, добре і корисно, але необхідну інформацію можна знайти на офіційних сайтах державних органів в мережі Інтернет, в наукових статтях і журналах або посібниках.

Наразі немає жорстких вимог щодо вибору літератури при написанні даного виду робіт: навчальної, довідкової, архівної, енциклопедичної або наукової,

засобів масової інформації та ін. Важливо, щоб вона підкреслювала проблему і розкривала обрану тему. Але найкраще спиратися на першоджерела, дата публікації яких не перевищує 5 років, що надає змогу пов'язати всі тенденції з реаліями і описати поточний стан справ, порівняти прийоми, «вирішення» проблеми (що було усунуто, яка проблема залишилася) і т. д.

Чим більше джерел інформації є у розпорядженні, тим краще. Головне – перевіряти всю отриману інформацію на вірогідність і не користуватися сумнівною літературою, це допоможе правильно написати доповідь.

Далі варто скласти план написання доповіді. Це необхідно для правильного і швидкого структурування роботи, а також раннього розуміння того, як буде виглядати робота в остаточному варіанті. Важливо розуміти, що даний вид роботи пишеться для конкретної групи слухачів, тому краще враховувати специфіку аудиторії і писати для неї. Складений план є помічником не тільки в створенні доповіді, але і в її презентації. Чітке розуміння структури роботи, заголовків, контенту – це все те, що обов'язково допоможе при виступі перед аудиторією.

Обробка даних передбачає упорядкування знайденої інформації і її систематизацію: в оптимальному варіанті – переказ складає не менше 60-70%, на частину, що залишилася може припадати наведення статистичної інформації та її аналіз, цитування і т. д. (але вкрай важливо оформити всі посилання на запозичений матеріал правильно, щоб не виникло проблем через наявність в доповіді плагіату).

Інформація в даному виді роботи повинна бути викладена з урахуванням складеного та узгодженого (затвердженого) плану: розподілена на відповідні пункти, логічні блоки та параграфи із загальними висновками.

Четвертий етап – безпосереднє оформлення «рукописного» варіанту з урахуванням діючих стандартів і параметрів. Тут залишається тільки правильно оформити зовнішній вигляд дослідження, скорегувавши основні параметри і т. д.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗВО

З тими ЗВО, які до проведення підсумкового семестрового контролю не встигли виконати всі обов'язкові види робіт та мають підсумкову оцінку від 0 до 40 балів (за шкалою оцінювання), проводяться додаткові індивідуальні заняття, за результатами яких визначається, наскільки глибоко засвоєний матеріал, та чи необхідне повторне вивчення дисципліни.

Критерії оцінювання доповідей з самостійної роботи

Рівні навчальних досягнень	бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
високий	13-15	студент демонструє оригінальність ідеї, її обґрунтування та відповідність основним педагогічним законам; дає розгорнуту відповідь на проблемне питання, висловлює власні судження, підкріплює їх власними прикладами, проявляє творчий підхід, дотримується мовленнєвих норм і високого рівня обґрунтованості відповіді
достатній	10-12	студент демонструє оригінальність ідеї, її обґрунтування та відповідність основним педагогічним законам; дає розгорнуту відповідь на проблемне питання, втім не висловлює власні судження, а наводить запозичені (з посиланнями на джерела), підкріплює їх власними прикладами, проявляє творчий підхід, дотримується мовленнєвих норм і високого рівня обґрунтованості відповіді
задовільний	7-9	студент демонструє оригінальність ідеї, але є неточним при її обґрунтування та відповідності основним педагогічним законам; дає коротку відповідь на проблемне питання, висловлює запозичені судження (з посиланнями на джерела), не підкріплює їх власними прикладами, допускає помилки при дотриманні мовленнєвих норм і обґрунтованості відповіді
задовільний	4-6	студент демонструє оригінальність ідеї, є неточним при її обґрунтування, не вказує на відповідність її основним педагогічним законам; дає коротку відповідь на проблемне питання, висловлює запозичені судження (з посиланнями на джерела), не підкріплює їх власними прикладами, допускає

		помилки при дотриманні мовленнєвих норм і обґрунтованості відповіді
низький	1-3	студент не демонструє оригінальність ідей, не обґрунтовує її відповідності основним педагогічним законам; дає стислу відповідь на проблемне питання, висловлює запозичені судження (з посиланнями на джерела), не підкріплює їх власними прикладами, допускає помилки при дотриманні мовленнєвих норм і обґрунтованості відповіді
незадовільно	0	не виконання завдань практикуму (відсутність на занятті), порушення правил академічної доброчесності

Дисципліну можна вважати такою, що засвоєна, якщо ЗВО:

знає:

- основні поняття, методи, принципи, особливості та тенденції розвитку та становлення олімпійського та професійного спорту на різних континентах від стародавнього світу до новітнього часу;

- основні історичні закономірності, дати, події у зародженні та функціонуванні системи сучасного міжнародного спорту та олімпійського руху;

- історію виникнення і розвитку ідей та теорій олімпійського та професійного спорту;

- особливості функціонування сучасного олімпійського та професійного спорту, його впливу на особистість, суспільство, встановлення взаємозв'язку олімпійського та професійного спорту з іншими сферами суспільної діяльності;

- історію виникнення і розвитку Стародавніх Олімпійських ігор;

- історію виникнення і становлення Олімпійських ігор сучасності;

- особливості та тенденції розвитку та становлення фізичної культури та олімпійського руху в Україні.

уміє:

- аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному

рівнях;

- визначити пріоритетність розвитку видів олімпійського та професійного спорту, розробляти системи змагань з обґрунтуванням їх економічної активності;

- застосовувати історичні і теоретичні знання у розв'язанні виховних, педагогічних та освітніх завдань у практичній роботі.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”».

З дисципліни ЗВО може набрати до 80% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 20% підсумкової оцінки – на заліку. Виконання та особистий захист усіх практичних робіт, зазначених у робочій навчальній програмі з дисципліни, є обов'язковим. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із ЗВО під час лекцій та консультацій та опитувань ЗВО під час семінарських занять. Результати поточного контролю за відповідний модуль оприлюднюються викладачем на наступному аудиторному занятті. Бали, які набрані ЗВО під час модульних контролів, складають оцінку поточного контролю.

Семестровий контроль у вигляді заліку проводиться під час сесії з трьома запитаннями: двома теоретичними питаннями (2 питання по 10 балів максимум за кожне). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до оцінки за залік. Взаємозв'язок між набраними балами і оцінкою наведений у розділі 11. У випадку повторного складання заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний складається за двома теоретичними питаннями максимум за кожне по 50 балів. Білети до заліку знаходяться у пакеті документів на дисципліну.

У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав в повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має

невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (40), він не допускається до складання заліку під час сесії, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

За результатами семестру в залікову відомість виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання, що наведена в наступному розділі.

Політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на «Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»».

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗВО

Поточний контроль за модулями

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль: Історичні і організаційні основи олімпійського спорту	
- доповідь, презентація за темами для самостійної роботи	0...15
- доповідь, презентація за темами для самостійної роботи	0...15
Змістовий модуль: Історичні і організаційні основи професійного спорту	
- доповідь, презентація за темами для самостійної роботи	0...15
- доповідь, презентація за темами для самостійної роботи	0...15
- контрольне тестування	0...20
Семестрова оцінка поточного контролю	0...80
Відповідь на заліковий білет	0...20
Разом за семестр	0...100

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абдуллаєв А. К., Ушаков В. С., Ребар І. В. Олімпійський та професійний спорт: навч. посіб. до самостійної роботи з дисципліни «Олімпійський та професійний спорт» для студентів ВНЗ III-IV рівня акредитації спеціальності «Фізична культура». Мелітополь: ФОП Силаєва О.В., 2017. 76 с.

2. Адаптивний спорт: навч. посіб. Матвеев С. Ф., Когут І. О. та ін. Київ: ТОВ «НВН Інтерсервіс, 2014. 116 с.
3. Акуленко Т. М. Міжнародно-правове співробітництво в боротьбі з допінгом у спорті. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 293 – Міжнародне право. Національний університет «Одеська юридична академія». МОН України. Одеса, 2020. 200 с.
4. Береговий В. Спортивне сузір'я Чернігівщини. Чернігів. ПАТ: Десна, 2014-2018 в 4-х кн.
5. Брискін Ю. А. Організаційні основи параолімпійського спорту: навч. посіб. Львів: Кобзар, 2008. 179 с.
6. Бубка С. Н., Булатова М. М. Легка атлетика: енциклопедія в запитаннях і відповідях. Київ: Олімпійська література, 2016, 536 с.
7. Бубка С. Н., Булатова М. М. Олімпійське сузір'я України: Тренери. Київ: Олімп. література, 2011. 251 с.
8. Булатова М. М. Твій перший олімпійський путівник. [5-е вид. доп.]. Київ, 2017. 128 с.
9. Булатова М. М., Єрмолова В. М., Кроль І. М. Олімпійські мандри. Частина 1. Фізична культура: метод. посіб. Київ: НОК України, 2020. 64 с.
10. Булатова М. М., Єрмолова В. М., Кроль І. М. Олімпійські мандри. Частина 3. Історія: метод. посіб. Київ, НОК України, 2022. 76 с.
11. Булатова М. М. Бокс енциклопедія в запитаннях і відповідях. Київ: Олімпійська література, 2018. 576 с.
12. Булатова М. М. Фехтування енциклопедія в запитаннях і відповідях. Київ: Олімпійська література, 2017. 576 с.
13. Булатова М. М. Фігурне катання енциклопедія в запитаннях і відповідях. Київ: Олімпійська література, 2018. 576 с.
14. Булатова М. М. Боротьба енциклопедія в запитаннях і відповідях. Київ: Олімпійська література, 2017. 576 с.

15. Булатова М. М. Теніс енциклопедія в запитаннях і відповідях. Київ: Олімпійська література, 2019, 576 с.
16. Вінник Д. П. Адаптивное физическое воспитание и спорт. Київ: Олімпійська література. 2010. 245 с.
17. Волошин А. П. На Олімпійській хвилі. Київ: «МП Леся», 2008. 448 с.
18. Всесвітній антидопінговий кодекс. Київ, 2015. 133 с.
19. Гончаренко В. І., Іваній І. В., Кудренко А. І. Олімпійський спорт: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. 364 с.
20. Енциклопедія Олімпійського спорту України / за ред. В. М. Платонова. Київ: Олімпійська література, 2005. 263 с.
21. Єрмолова В. М. 10 уроків із П'єром де Кубертенем: метод. посіб. Київ: МП Леся, 2013. 236 с.
22. Линець М., Шульга Л. Розвиток професійного спорту в Україні. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2005. № 1. С. 23-29.
23. Мічуда Ю. П. Професійний спорт як різновидність підприємницької діяльності. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2005. № 1. С. 30-35.
24. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. Київ: Олімпійська література, 1997. 179 с.
25. Павлюк Є. О., Свіргунець Є. М. Олімпійський і професійний спорт: навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2010. 254 с.
26. Рибалко П. Ф., Гриб Т. О., Клименченко Т. Г., Мелюшкіна В. В. Історія фізичної культури на різних етапах розвитку суспільства: навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів усіх спеціальностей. Суми: 2018. 174 с.
27. Степанюк С., Гречанюк О., Маляренко І., Ткачук В. Історія фізичної культури: навч.-метод. посіб. Херсон: вид-во ПП Вишемирський В. С., 2016. 272 с.

28. Тягур Р. С., Тягур Т. Р. Історія фізичної культури і олімпійського руху: 180 базових термінів. Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2013. 374 с.

29. Binder D. Teaching values an Olympic education toolkit. International Olympic Committee. 2007. 134 p.

30. Bulatova M. Cultural heritage of Ancient Greece and Olympic games. Kyiv, 2011. 400 p.

31. Bulatova M., Bubka S., Platonov V. Olympic Games (1896-1972). Kyiv, 2012. 496 p.

32. Bulatova M., Bubka S., Platonov V. Olympic Games (1976-2012). Kyiv, 2012. 506 p.

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня антидопінгова агенція [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.wada-ama.org/>

2. Національний антидопінговий центр [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nadc.org.ua/>

3. Національний олімпійський комітет України. <https://noc-ukr.org>.

4. The World Anti-Doping Agency. Режим доступу: <https://www.wada-ama.org/en>

5. IOC – International Olympic Committee. Режим доступу: <https://olympics.com/ioc/overview>.